

Geld Wijzer

Bijna 18

alles wat je wilt weten over geld

Bijna 18. En nu?

Gefeliciteerd! Je bent bijna 18 en je wilt graag weten wat jou te wachten staat. Voor de wet ben je vanaf 18 jaar volwassen. Je mag dan van alles zelf bepalen en regelen en dat geeft vrijheid. Je bent dan ook verantwoordelijk voor je eigen leven. Daar komt een hoop bij kijken. Want wat betekent dit voor jou? Wat moet je allemaal zelf gaan regelen? Hoe word je financieel redzaam? We helpen je met dit boekje graag op weg.

Financieel redzaam betekent dat je met geld om kan gaan. Dat je niet meer geld uitgeeft dan er binnenkomt én dat je geld achter de hand houdt voor onverwachte uitgaven. Maar het allerbelangrijkste aan financieel redzaam worden en zijn, is dat je weet dat je hulp kunt vragen als je er zelf even niet uitkomt.

In dit boekje - Geldwijzer Bijna 18 - vind je onder meer informatie over studiefinanciering, geld verdienen, belasting betalen of terugkrijgen, kosten van wonen, het afsluiten van een zorgverzekering en toeslagen die je kunt aanvragen. Eigenlijk alles wat je moet weten over geld en waar je terecht kunt met al je vragen over geld. Bewaar het dus goed!

Je krijgt nu ook vaker te maken met de gemeente. Bijvoorbeeld als je je rijbewijs aanvraagt of als je je verhuizing doorgeeft omdat je op jezelf gaat wonen. Maar ook als het financieel even niet meezit, kunnen wij helpen. In de gemeente Dronten kun je bijvoorbeeld naar de inloopsprekuren van 'Money Talks' in het ROC Landstede in Dronten. Of naar de financiële spreekuren van MDF (Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland) in De Meerpaal, De Steiger, De Binding of op het Kennisplein in de FlevoMeer Bibliotheek. Je hoeft hiervoor geen afspraak te maken en de hulp is gratis. Kijk voor meer informatie op mdflevoland.nl. Regel het! Dan ben je goed voorbereid.

Met vriendelijke groet,

Peter Duvekot
wethouder gemeente Dronten

Je bent (bijna) 18 jaar en je krijgt ineens te maken met allerlei financiële verplichtingen. Daar kun je vast wel wat hulp bij gebruiken! In Dronten kun je terecht bij diverse organisaties voor gratis hulp en advies. Zowel online als offline. Bespreek je vragen via WhatsApp of chat, ga langs bij een spreekuur, maak een afspraak met een consulent óf ontvang een geldcoach bij jou thuis. Overal in Dronten zijn er mensen die jou graag willen helpen bij het regelen van al je financiële zaken. Hieronder volgt een overzicht.

Money Talks: op school of via WhatsApp

Zit je met een brandende vraag over je eigen financiën? Twijfel je over je financiële situatie? Of wil je meer weten over inkomen, schulden en betalingsachterstanden? Stap dan binnen in onze spreekkamer op het ROC op de locatie van Het Perron en stel je vraag. Appen mag ook, de budgetconsulent van Money Talks staat ook buiten het spreekuur voor jou klaar!

Locatie: ROC Landstede

Wanneer: iedere maandag van 13.00 - 14.00 uur

Waar: in het lokaal bij de gang van Entree

WhatsApp: 06 82 49 38 96

Instagram: [instagram.com/moneytalksdronten](https://www.instagram.com/moneytalksdronten)

'Ik had geen idee wat je allemaal moet regelen als je 18 wordt. Gelukkig weet ik dat nu een stuk beter. Doordat ik regelmatig naar Money Talks ga op Het Perron, is mij heel veel duidelijk geworden. Als je dingen lastig vindt, moet je echt hiernaartoe gaan!' - Dylan

Student en schulden

Je studententijd kan een van de mooiste periodes in je leven zijn. Een nieuwe opleiding, nieuwe mensen om te leren kennen en misschien verhuis je wel naar een andere stad. Met alleen studiefinanciering kan je dat vaak niet allemaal betalen. Je loopt daardoor het risico om schulden te krijgen.

MDF helpt je bij het afbetalen van je eventuele schulden en het overzichtelijk maken van jouw financiële situatie.

Maak een afspraak via 0321 - 31 95 22 of kijk voor meer informatie op mdflevoland.nl/student-en-schulden.

Financieel spreekuur

Wil je graag iemand spreken voor financiële hulp of advies? Worstel je met een formulier dat je moet invullen? Zonder afspraak binnenlopen? Dan kun je met je korte vragen ook terecht bij de financiële spreekuren van MDF. Je bent van harte welkom.

De financiële spreekuren in de gemeente Dronten zijn in:

- De Steiger - De Heraldiek 2, Swifterbant, dinsdag van 13.00 uur tot 14.00 uur
- De Binding - Akkerhof 3A, Biddinghuizen, woensdag van 13.00 uur tot 14.00 uur
- Flevomeer Bibliotheek - Kennisplein - de Rede 80, Dronten, donderdag van 10.30 tot 11.30 in de oneven weken
- De Meerpaal, Serviceplein - De Rede 80, Dronten, donderdag van 13.00 tot 15.00 uur

Handige workshop

Uitkomen met je inkomen. Wie wil dat nou niet? In plaats van een stukje maand overhouden aan het einde van je geld, houd jij binnenkort een stukje geld over aan het einde van de maand. En dat alles door een handige workshop van MDF. Ga direct naar mdflevoland.nl/uitkomen-met-je-inkomen en meld je aan.

‘Doordat ik te veel van mijn studententijd aan het genieten was, vergat ik mijn telefoonrekening en zorgverzekering te betalen. Het ging zelfs zo ver dat er een incassobureau werd ingeschakeld. Dankzij diverse workshops weet ik nu hoe belangrijk het is om je rekeningen op tijd te betalen.’ - Noa

Laag inkomen? Check je toeslagen!

Verdien je nog niet zoveel als je zou willen of heb je het thuis niet zo breed? Dat is niets om je voor te schamen! Voor jongeren met een laag inkomen bestaan er diverse voorzieningen waarmee je je inkomen kunt opkrikken. Via dronten.nl ontdek je snel voor welke regelingen en toeslagen je in aanmerking kunt komen. Kom je er niet uit? De sociaal raadslieden van MDF kunnen je helpen. Bel voor een afspraak met 0321 - 31 95 22 of kijk voor meer informatie op mdflevoland.nl/sociaal-raadslieden.

Omgaan met geld

Wil je graag meer leren over omgaan met geld of het op orde brengen van je administratie? Wil je dat iemand wat langer met je meekijkt of je geld laten beheren? Meld je dan bij de budgetconsulent van MDF. Je krijgt dan een vast contactpersoon toegewezen die naar jou luistert, jouw vragen beantwoordt en financieel advies geeft. Denk daarbij aan het maken van een overzicht van inkomsten en uitgaven, het regelen van betaalafspraken, het controleren van je toeslagen of (tijdelijk) budgetbeheer.

Ook is het mogelijk om een vakbekwame, discrete vrijwilliger bij jou thuis te ontvangen die je een eindje op weg helpt met je geldzaken.

De budgetconsulent denkt graag met je mee welke hulp past bij jouw vraag.

Maak een afspraak via 0321 - 31 95 22 of kijk voor meer informatie op mdflevoland.nl.

Werken aan een beter toekomstperspectief

Jongeren die moeite hebben met het vinden van werk, geen eigen huis hebben of schulden hebben, weten vaak niet waar ze terecht kunnen met hun problemen. Welzijn De Meerpaal brengt daar verandering in! De ervaren jongerenwerkers zijn vaak in de buurt van plekken waar jongeren graag zijn, waardoor je makkelijk een vraag kan stellen. Ze willen je graag helpen met al je vragen en samen met jou werken aan een betere toekomst. Het doel is om je zo goed en fijn mogelijk te laten opgroeien naar volwassenheid.

Voor meer informatie zijn de jongerenwerkers bereikbaar via het telefoonnummer van De Meerpaal: 0321 - 38 87 77.

Doordat alle organisaties actief met elkaar samenwerken, zul je altijd op de juiste manier geholpen worden. Het maakt dus niet uit met welke organisatie je contact zoekt. Je komt altijd in contact met iemand die je helpt. Dat is wel zo prettig.

Inhoudsopgave

1.	Bijna 18, en nu?	8
2.	Je DigiD	11
3.	Je bankrekening en spaarrekening	13
4.	Je zorgverzekering	17
5.	Je zorgtoeslag	23
6.	Je aansprakelijkheidsverzekering	27
7.	Geld verdienen	31
8.	Studeren aan mbo, hbo of universiteit	38
9.	Wonen	44
10.	Grip op je geld?	49
11.	Abonnementen, contracten en verzekeringen afsluiten	54
12.	Geld te weinig	59
13.	Bijdrage ouders	62

1. Bijna 18

En nu?

Op je 17^e kan je bijna niet wachten om 18 te worden. Je mag dan van alles wat je nu nog niet mag. Maar wist je dat je dan ook opeens van alles moet? Wat verandert er als je 18 wordt?

18 = Volwassen?!

Als je 18 wordt, ben je voor de overheid volwassen. Van de ene op de andere dag ben je zelf aansprakelijk voor financiële verplichtingen zoals:

- betalingsachterstanden
- leningen waarvoor je hebt getekend
- boetes
- aankopen waarvoor je akkoord hebt gegeven
- rood staan bij de bank
- schulden op je creditcard

Gaat er iets mis, dan draai je er zelf voor op. Jouw ouders zijn daar niet meer verantwoordelijk voor.

Financieel redzaam

Ook verwacht de overheid dat je financieel redzaam bent. Dat je bijvoorbeeld zelf je zorgverzekering afsluit en zorgtoeslag kunt aanvragen. Of dat je weet hoe je belasting kunt terugvragen als je een bijbaantje hebt. En natuurlijk betekent financieel redzaam ook dat je met geld kunt omgaan. Dat je niet meer uitgeeft dan

er binnenkomt én dat je geld achter de hand hebt voor onverwachte uitgaven. En het allerbelangrijkste aan financieel redzaam worden en zijn, is dat je weet dat je hulp moet vragen als je er zelf niet uitkomt.

Alles op een rij

Wat mag je als je 18 wordt? En wat moet je regelen om financiële problemen te voorkomen? De antwoorden vind je in deze compacte en duidelijke gids. Je krijgt inzicht in je geldzaken en je financiële redzaamheid gaat met sprongen vooruit! Een mooie aanvulling op deze gids is het online Geldplan Bijna 18. Vanuit dit plan kun je bijvoorbeeld een DigiD regelen en zorgtoeslag aanvragen. Aan de slag!

Regel het online met het Geldplan Bijna 18: bijna-18.nl

Checklist Bijna 18

Wat mag? Wat moet?

dit MOET je

DigiD aanvragen

Bankrekening checken
en spaarrekening
openen

Checken of je een
aansprakelijkheids-
verzekering hebt

Zorgverzekering
afsluiten

Zorgtoeslag
aanvragen

dit MAG je

Abonnementen
en contracten
afsluiten

Studiefinanciering
aanvragen

Huurtoeslag
aanvragen

Verzekeringen
afsluiten

Zelfstandig
autorijden

Rood staan
en een lening
afsluiten

Zelf alimentatie
ontvangen

>> terug naar inhoudsopgave

2. Je DigiD

Een DigiD is een elektronische handtekening. Die heb je nodig om belangrijke zaken te regelen. Het duurt ongeveer 3 werkdagen voordat je je inloggegevens ontvangt. Vraag je DigiD dus op tijd aan!

Regel je DigiD in 3 stappen:

1. Vraag je DigiD aan
2. Activeer je DigiD
3. Download de DigiD app

Wist je dat 82 procent van de 17- en 18-jarige scholieren een DigiD heeft?

Wat is een DigiD?

DigiD staat voor Digitale Identiteit. Het is jouw persoonlijke elektronische handtekening. Met een DigiD kun je:

- toeslagen aanvragen via mijn.toeslagen.nl,
- je inschrijven voor een opleiding via studielink.nl,
- studiefinanciering aanvragen via mijn.duo.nl,
- belastingaangifte doen via mijn.belastingdienst.nl,
- je pensioenopbouw bekijken via mijnpensioenoverzicht.nl.

Stap 1: Vraag je DigiD aan

Ga naar digid.nl/aanvragen. Hou je burgerservicenummer (BSN) bij de hand. Dit nummer staat op je ID of in je paspoort onder de tekstbalk 'Persoonsnummer'. Kies een gebruikersnaam en wachtwoord en onthoud deze goed. Binnen 3 werkdagen krijg je een activeringscode toegestuurd per post.

Stap 2: Activeer je DigiD

Heb je de activeringscode binnen? Mooi! Ga naar digid.nl. Nu kun je aan de slag met de rest. Activeer je DigiD binnen 20 dagen. Als je langer wacht, vervalt de activeringscode en moet je opnieuw een DigiD aanvragen.

Stap 3: Download de DigiD app

Met de app kun je op allerlei belangrijke plekken inloggen: het CBR, het CJIB, je zorgverzekeraar, DUO, je gemeente, de Belastingdienst, het UWV, enz. Gebruik je alleen

je telefoon, dan ga je naar de site waar je wilt inloggen. Daar kies je voor inloggen met de DigiD app. Met je zelfgekozen pincode log je vervolgens in. Wil je liever inloggen via een computer, dan krijg je een code waarmee je je telefoon kunt koppelen aan het andere scherm. Daarna log je met een QR-code in.

Ook zonder app kun je inloggen.

Je vult dan je gebruikersnaam en wachtwoord in en krijgt daarna per sms een code toegestuurd. Met die code log je vervolgens in.

Om in te loggen met een DigiD moet je meer stappen nemen dan bij andere sites. Dat is om ervoor te zorgen dat jouw persoonlijke gegevens alleen voor jou bereikbaar zijn.

! Deel je DigiD niet zomaar met anderen! En bescherm je inloggegevens goed. Zo voorkom je misbruik van jouw persoonsgegevens.

3. Je bankrekening en spaarrekening

Met je bankrekening ga je nu nog meer geldzaken regelen. Check wat er op je 18^e aan jouw rekening verandert. Het is ook handig om een spaarrekening te openen.

Bankzaken: 5 belangrijke stappen!

1. Check hoe jouw bankrekening verandert als je 18 wordt
2. Bedenk of je rood wilt kunnen staan
3. Download de app van jouw bank als je die nog niet hebt
4. Check hoe jouw spaarrekening verandert of open een nieuwe
5. Maak automatisch elke maand geld over naar je spaarrekening

Stap 1: Check hoe jouw bankrekening verandert

Heb je al een rekening bij een bank? En heb je nog niets gehoord van je bank? Vraag dan na wat er gebeurt met je rekening zodra je 18 jaar bent. Waarschijnlijk krijg jij automatisch als enige toegang tot je betaal- of spaarrekening. En hoef je verder niets te doen.

Heb je nog geen bankrekening? Vanaf 18 jaar kun je zelf een betaal- of spaarrekening openen bij een bank. Hiervoor heb je geen toestemming meer nodig van je ouder(s).

Stap 2: Bedenk of je rood wilt kunnen staan

Vanaf je 18^e mag je rood staan op je bankrekening. Bedenk of je dat wilt of niet. Rood staan kost geld en is een dure vorm van geld lenen. Check bij je bank of je met jouw rekening vanaf je 18^e automatisch rood kunt staan of dat je dat moet aanvragen. Voor meer informatie over rood staan, zie [hoofdstuk 12](#).

! Onthoud je pincode goed en deel die nooit met anderen. Zo voorkom je dat anderen geld van je rekening halen.

Stap 3: Download de app van jouw bank als je die nog niet hebt

Met de app waarmee je online kan bankieren, kan je bijna net zoveel regelen als wanneer je inlogt via de site van de bank. Met de app kun je snel je saldo checken of – als je rood staat – geld van je spaarrekening naar je betaalrekening overmaken. Handig als je bij de kassa staat en betalen niet lukt. Ook kun je bij een aantal banken met je telefoon betalen, maar daarvoor heb je wel de app van de bank nodig.

! Log in op je bankapp met je vingerafdruk, gezichtsherkenning of een slimme pincode. Bewaar die pincode niet op je telefoon.

Gebruik de bankapp niet via openbare wifi-netwerken. Dus bijvoorbeeld niet in de bus of de trein. Deze netwerken zijn vaak niet veilig.

Stap 4: Check hoe jouw spaarrekening verandert of open een nieuwe

Als je een spaarrekening hebt, verandert die meestal als je 18 wordt. Op een kinderspaarrekening krijg je vaak meer rente of staat het geld bijvoorbeeld vast. Ga bij je bank na wat voor jouw spaarrekening geldt. Als je nog geen spaarrekening hebt, open die dan zodra je 18 bent.

Stap 5: Maak automatisch elke maand geld over naar je spaarrekening

Met spaargeld heb je altijd geld achter de hand voor onverwachte kosten. Een telefoonreparatie bijvoorbeeld. Het mooiste is als je elke maand 10 procent van je inkomsten hiervoor op een spaarrekening kunt zetten. Als je automatisch spaart, gaat sparen vanzelf. Hoe doe je dat?

- Bereken of je maandelijks 10 procent kunt sparen. Lukt dat niet, kijk dan welk bedrag wel kan.
- Maak een dag nadat je inkomsten op je rekening staan een vast bedrag over naar je spaarrekening.
- Bij het invullen van de overboeking geef je het bedrag aan, de datum waarop je het wilt overmaken en hoe vaak (bijvoorbeeld 2 jaar lang elke maand). Zo spaar je als vanzelf op een vast moment.

! 93 procent van de 17- en 18-jarigen zet geld opzij voor onverwachte uitgaven. Je hebt hiervoor per jaar zo'n 10 procent van je inkomsten nodig. Is dat te veel? Bepaal dan welk deel je wel kunt sparen.

Kom je een keer geld te kort? Maak dan geld over van je spaarrekening naar je bankrekening. Rood staan op je bankrekening is duur.

>> terug naar inhoudsopgave

4. Je zorgverzekering

Als je 18 bent, moet je je eigen zorgverzekering hebben. Sluit hem af in de maand voordat je 18 wordt.

Regel je zorgverzekering in 5 stappen:

1. Bepaal wat je nodig hebt aan zorg
2. Vergelijk de verschillende zorgverzekeraars
3. Kies je eigen risico
4. Bekijk of je een aanvullende verzekering nodig hebt
5. Vraag je zorgverzekering aan

Wat is een zorgverzekering?

Met een zorgverzekering ben je verzekerd voor ziektekosten. Denk daarbij aan medicijnen, een bezoekje aan de huisarts of het ziekenhuis. Een zorgverzekering is verplicht, iedereen moet 'm hebben. Tot je 18^e ben je via de zorgverzekering van je ouders gratis verzekerd. Vanaf je 18^e moet je er zelf 1 hebben. Een zorgverzekering bestaat in ieder geval uit een basisverzekering. Daarnaast kun je een aanvullende verzekering afsluiten. Hiervoor betaal je premie aan je zorgverzekeraar. Een basisverzekering kost tussen de € 135 en € 145 per maand (2023). Veel jongeren komen in aanmerking voor zorgtoeslag. In hoofdstuk 5 lees je waar dat vanaf hangt en hoe je deze toeslag aanvraagt. Je hebt standaard een verplicht eigen risico van € 385 per jaar (2023).

Waarom een zorgverzekering?

Vanaf de maand dat je 18 wordt, moet je je eigen zorgverzekering hebben. Ben je op 15 augustus jarig, regel dan in juli je zorgverzekering. Je ouders moeten jouw 'oude' verzekering opzeggen met ingang van de datum waarop jij je eigen zorgverzekering hebt. Als je geen zorgverzekering hebt, kun je boetes krijgen. Als je die niet betaalt, sluit de overheid een verzekering voor jou af. De premie wordt dan automatisch ingehouden én je betaalt 20 procent meer. Regel je zorgverzekering dus op tijd!

Stap 1: Bepaal wat je nodig hebt aan zorg

Hoe vaak ben je de afgelopen jaren bij de dokter geweest? Heb je hulpmiddelen zoals een bril of lenzen? Heb je een chronische ziekte? Doe je een gevaarlijke sport? Heb je regelmatig blessures? Hadden je ouders alleen een basisverzekering of ook een aanvullende verzekering? Kijk wat de basisverzekering vergoedt en of die vergoeding bij jouw situatie past. Voor de meeste jongeren is een basisverzekering voldoende. Er zijn speciale zorgverzekeringen voor jongeren die méér vergoeden dan alleen de basisverzekering en meestal niet veel duurder zijn.

Stap 2: Vergelijk de zorgverzekeraars

Via vergelijkingsites kun je zien welke zorgverzekering het meest geschikt is voor jouw situatie. Ga naar consuwijzer.nl voor info over vergelijken, aanvullend verzekeren en meer.

Stap 3: Kies je eigen risico

Verplicht eigen risico

Als je uitgaven hebt omdat je ziek bent, betaal je de kosten tot een bedrag van € 385 per jaar zelf. Dit heet het verplichte eigen risico. Het geldt niet voor alle ziektekosten. Zo betaal je niet voor de huisarts, verloskundige zorg en voor zorg uit de aanvullende

zorgverzekering. Wil je precies weten voor welke zorg een verplicht eigen risico geldt? Kijk dan op nibud.nl en zoek op 'kosten voor verzekeringen'.

Vrijwillig eigen risico

Je kunt met je verzekeraar een hoger eigen risico dan € 385 afspreken. Dit bedrag ligt tussen de € 485 en € 885 per jaar. Als je ziektekosten hebt, betaal je in dat geval € 485 tot € 885 aan kosten zelf. Hoe hoger je eigen risico, hoe lager je maandelijks premie. Dit klinkt handig, maar als er iets gebeurt, moet je dus wel meer zelf betalen. Bedenk: kun jij € 385 in 1x betalen? En € 885? Bekijk het volgende rekenvoorbeeld:

Basisverzekering bij een bepaalde zorgverzekeraar*			
Verplicht eigen risico	€ 385	Maximaal eigen risico (incl. verplicht eigen risico)	€ 885
Premie	€ 133	Premie	€ 118
Kosten per jaar bij ziektekosten à € 800	€ 1.981	Kosten per jaar bij ziektekosten à € 800	€ 2.216

* De prijzen verschillen per zorgverzekering.

Pieter neemt geen vrijwillig eigen risico. Kim kiest voor het maximale eigen risico. Zij bespaart hiermee € 15 per maand en dus € 180 per jaar op de basisverzekering.

Als ze allebei naar het ziekenhuis moeten en een rekening krijgen van € 800, dan moet Pieter € 385 van die rekening zelf betalen. De verzekering betaalt de rest. Kim betaalt per maand minder voor haar zorgverzekering dan Pieter, maar zij moet de rekening van het ziekenhuis zelf betalen. Daardoor is ze uiteindelijk veel duurder uit.

! Heb je zorg nodig en is de situatie niet levensbedreigend? Ga dan naar de huisarts of huisartsenpost in plaats van naar het ziekenhuis. Voor behandelingen bij je huisarts of de huisartsenpost betaal je namelijk geen eigen risico. Voor spoedeisende hulp in een ziekenhuis wel.

Als je het bedrag voor het eigen risico spaart of al op een spaarrekening hebt staan, heb je altijd geld achter de hand om je ziektekosten te betalen.

Stap 4: Bekijk of je een aanvullende verzekering nodig hebt

Wat is een aanvullende verzekering? Een aanvullende verzekering dekt kosten die buiten het basispakket vallen, zoals fysiotherapie, brillen, lenzen of zorg in het buitenland. Deze verzekering vult dus aan wat je vanuit de basisverzekering niet vergoed krijgt. Als je hiervoor kiest, wordt je premie hoger. Je bent niet verplicht een aanvullende verzekering af te sluiten.

Hoe beslis je of je een aanvullende verzekering nodig hebt?

- Verwacht je kosten te maken die buiten de basisverzekering vallen? Kijk dan of een aanvullende verzekering die kosten dekt.
- Doe je een gevaarlijke sport? Ga je naar het buitenland? Heb je vaak fysiotherapie nodig? Of heb je hoge tandartskosten? Dan kan een aanvullende (tandarts)verzekering handig zijn.
- Weet je wat je nodig hebt? Bereken dan, als dat kan, hoe hoog de kosten zijn (bijvoorbeeld voor de tandarts of fysio) die je zelf moet betalen.
- Vergelijk dit bedrag met wat je betaalt voor de aanvullende verzekering. Soms ben je goedkoper uit zonder aanvullende verzekering!
- Een jongerenzorgverzekering is vaak een basisverzekering met een aanvullende verzekering erbij. Meestal ben je daarmee verzekerd voor een bepaald bedrag aan tandartskosten en een aantal keer fysiotherapie.

Stap 5: Vraag je zorgverzekering aan

Je bent nu bijna klaar! Heb je je verzekeraar uitgekozen? Ga naar de website en vraag je zorgverzekering aan. Van de verzekeraar krijg je een zorgpas. Ook voordat je die pas in huis hebt, ben je al verzekerd.

! Check of je nieuwe zorgverzekeraar jouw huidige verzekering heeft opgezegd. Is dat niet zo, vraag dan je ouders om jouw zorgverzekering op te zeggen. Anders loopt de zorgverzekering bij je ouders gewoon door.

Hoelang ben je verzekerd?

Je bent van 1 januari tot en met 31 december verzekerd. Als jouw verzekering later is ingegaan dan 1 januari loopt hij toch op 31 december af.

Aan het eind van het jaar kun je overstappen naar een andere zorgverzekeraar. Bedenk vooraf of je in het nieuwe jaar bepaalde ziektekosten verwacht. Hou hier rekening mee bij je keuze voor een eventuele aanvullende verzekering.

Als je je zorgverzekering wilt opzeggen, moet je dat voor 1 januari doen. Je hebt dan nog tot 31 januari de tijd om een nieuwe af te sluiten. Als er iets gebeurt voordat je een nieuwe verzekering hebt, ben je met terugwerkende kracht alsnog verzekerd. Je hoeft je oude zorgverzekering niet zelf op te zeggen als je voor 1 januari een nieuwe zorgverzekering bij een andere maatschappij afsluit. Jouw nieuwe zorgverzekeraar doet dat voor jou. Krijg je geen bevestiging, check dan zelf of je oude verzekering echt is opgezegd.

! Kijk elk jaar wat je nodig hebt en wat bij je past. Verwacht je meer of minder zorg te gebruiken? Pas je verzekering en je eigen risico dan aan. Zo kun je een hoop geld besparen!

Zorgverzekering vanuit de gemeente

De meeste gemeenten hebben een zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen. De gemeente Dronten biedt ook een collectieve zorgverzekering aan voor inwoners met een laag inkomen en hoge zorgkosten. Ook studenten mogen hier gebruik van maken.

Ga naar gezondverzekerd.nl en zoek op Dronten.

5. Je zorgtoeslag

Vraag 2 maanden voor je 18^e verjaardag zorgtoeslag aan.

Regel je zorgtoeslag in 2 stappen:

1. Vraag zorgtoeslag aan
2. Activeer je Berichtenbox

Wat is zorgtoeslag?

De zorgtoeslag is een maandelijkse bijdrage van de overheid. Hiermee kun je (het grootste deel van) je zorgverzekering betalen. De hoogte van de zorgtoeslag is afhankelijk van de hoogte van jouw eigen inkomen. Het inkomen van je ouders telt niet mee. Voor de meeste jongeren is de maximale zorgtoeslag € 154 per maand (2023). Ook als je ouders de premie van je zorgverzekering voor jou willen betalen, kun je voor jezelf zorgtoeslag aanvragen.

Stap 1: Vraag zorgtoeslag aan

Je hebt recht op zorgtoeslag als jouw inkomen niet hoger is dan € € 38.520 bruto per jaar (2023). Zorgtoeslag aanvragen doe je op mijn.toeslagen.nl. Log in met je DigiD en klik op 'toeslag aanvragen'. Verder heb je je inkomensgegevens en je bankrekeningnummer nodig. Vraag de zorgtoeslag aan 2 maanden voordat je 18 jaar wordt. Het kan even duren voordat jouw aanvraag is verwerkt en zo zorg je ervoor dat je de zorgtoeslag op tijd krijgt.

Verandert je situatie bijvoorbeeld omdat je meer gaat verdienen? Geef dit dan altijd meteen door via mijn.toeslagen.nl, ook als het om een klein bedrag gaat. Een toeslag gaat omlaag als jouw inkomen stijgt. Geef je dit niet aan, dan krijg je elke maand te veel toeslag en moet je later in 1 keer een groot bedrag terugbetalen.

! Veel jongeren vragen geen zorgtoeslag aan omdat ze denken dat ze er geen recht op hebben of omdat ze niet weten dat het kan. Zonde, daarmee kan je in 2023 bijna € 2.000 aan inkomsten missen.

! Betaal de zorgverzekering met je zorgtoeslag. De zorgtoeslag krijg je rond de 20ste van de maand en je zorgverzekering moet je vóór de 1ste van de maand betalen.

Stap 2: Activeer je Berichtenbox

De Berichtenbox is de digitale brievenbus van de overheid. Hierin ontvang je berichten van alle overheidsdiensten waar jij mee te maken hebt. Bijvoorbeeld de Belastingdienst als je zorgtoeslag ontvangt, maar ook het CJIB als je een boete krijgt, DUO als je studiefinanciering hebt, enz. Ga naar mijn.overheid.nl, log in en klik op 'naar mijn Berichtenbox'. Je hebt je DigiD nodig om in te loggen. Vink aan dat je een melding wilt krijgen als er in de Berichtenbox een nieuw bericht voor je klaar staat.

! Als je hebt aangevinkt dat je een melding wilt krijgen, ontvang je een mail als er in de Berichtenbox een bericht voor je is. Als je de Berichtenboxapp downloadt, krijg je ook een melding op je telefoon.

Hoge uitgaven aan zorg

Heb je veel ziektekosten, bijvoorbeeld omdat je chronisch ziek bent? Dan kun je deze kosten misschien via je belastingaangifte aftrekken. Hierdoor betaal je mogelijk minder belasting. Voorbeelden van zorgkosten die je kunt aftrekken zijn:

- medicijnen die de zorgverzekering niet vergoedt,
- kosten van een fysiotherapeut en andere geneeskundige hulp die je niet vergoed krijgt,
- hulpmiddelen, zoals een rolstoel, steunzolen en gehoorapparaten,
- vervoer naar het ziekenhuis,
- bepaalde dieetkosten,
- bepaalde aanpassingen aan je huis vanwege een handicap.

Kijk voor meer info op belastingdienst.nl en zoek op 'aftrek zorgkosten'.

>> terug naar inhoudsopgave

6. Je aansprakelijkheidsverzekering

Het is wettelijk niet verplicht om een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten, maar we adviseren je dit wél te doen. Als je per ongeluk iets van een ander beschadigt, kunnen de kosten voor vervanging of reparatie hoog oplopen. Voor een paar euro premie per maand voorkom je deze onverwachte hoge kosten.

Regel je aansprakelijkheidsverzekering in 3 stappen:

1. Kijk of je nog bij je ouders verzekerd bent
2. Vergelijk de aansprakelijkheidsverzekeringen
3. Sluit je aansprakelijkheidsverzekering af

Wat is aansprakelijkheid?

Als je 18 wordt, ben je zelf aansprakelijk voor schade die je veroorzaakt. Dit betekent dat kosten vanaf nu niet meer op je ouders worden verhaald, maar dat je zelf moet betalen als je (per ongeluk) iets van een ander stuk maakt.

Wat is een aansprakelijkheidsverzekering?

Stel je laat iemands telefoon vallen of je fiets valt tegen een auto aan. Ook al doe je dat niet met opzet, toch ben je aansprakelijk. Je bent verplicht te betalen voor de gemaakte schade. Met een aansprakelijkheidsverzekering hoef je de schade niet zelf te betalen. De verzekeraar doet dat.

 Let op! Als je een brommer, scooter of auto hebt, ben je verplicht om een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten. De verzekering heet dan WA (Wettelijke Aansprakelijkheidsverzekering). De verzekering geldt dan alleen voor schade die je met je brommer, scooter of auto maakt.

Stap 1: Kijk of je nog bij je ouders verzekerd bent

Check of je nog bij je ouders bent verzekerd voor de Aansprakelijkheidsverzekering Particulieren (AVP) ná je 18^e. Als je bijvoorbeeld thuis woont of studeert, mag je tot een bepaalde leeftijd bij je ouders verzekerd blijven. Als je na je 18^e niet meer verzekerd bent bij je ouders, sluit dan zelf een aansprakelijkheidsverzekering af.

Stap 2: Vergelijk de aansprakelijkheidsverzekeringen

- Vergelijk op vergelijkingsites verschillende verzekeringen met elkaar.
- Geef bij je vergelijking aan wat je wel en niet wilt meeverzekeren. Dat is niet bij alle aansprakelijkheidsverzekeringen hetzelfde. Doe je bijvoorbeeld aan een sport waarbij anderen gevaar lopen? Kijk dan of dit is meeverzekerd.
- Zorg dat het verzekerde bedrag € 1.250.000 of meer is. De kosten voor schade kunnen namelijk hoog oplopen.
- Kies de verzekering die het beste bij jouw situatie past.

! De premie die je betaalt, is afhankelijk van wat je wilt verzekeren en van de hoogte van het eigen risico. Hoe lager het eigen risico, hoe hoger de premie. Hoe hoger het bedrag dat je wilt verzekeren, hoe hoger de premie. Maar de verschillen zijn niet groot. Laat je daarom niet verleiden tot een lagere premie en kies voor een eigen risico van € 0. Dan ben je goed verzekerd en voorkom je dat je toch nog hoge kosten hebt als je schade veroorzaakt.

Stap 3: Sluit je aansprakelijkheidsverzekering af

Ga naar de website van de verzekeringsmaatschappij waar je de verzekering wilt afsluiten. Vraag daar de verzekering aan.

Woon je op jezelf?

Check dan of het goedkoper is om je inboedelverzekering ([zie hoofdstuk 9](#)) en aansprakelijkheidsverzekering bij dezelfde verzekeraar af te sluiten.

! Laat de premie elke maand automatisch van je bankrekening afschrijven.

>> terug naar inhoudsopgave

7. Geld verdienen

Vanaf je 18^e mag je meer en langer werken. Ook heb je recht op een hoger minimumloon.

Hoe zit het met:

1. je arbeidscontract
2. je loonstrook
3. je belastingaangifte
4. je eigen bedrijf

Check je arbeidscontract en je loonstrook

Aantal uren dat je werkt

Vanaf je 18^e mag je maximaal 12 uur per dienst werken en maximaal 60 uur per week. Ook mag je voortaan 's nachts werken, oproepdiensten draaien en overwerken.

Oproepkracht

Werk je als oproepkracht? Dan werk je alleen als je werkgever je nodig heeft. Heb je een oproepcontract voor maximaal 15 uur per week? En heb je geen vaste afspraken over welke uren je werkt? Dan moet jouw werkgever je voor elke keer dat je werkt in ieder geval 3 uur uitbetalen. Ook als je maar een kwartier hebt gewerkt. Dit geldt niet als je duidelijke afspraken hebt gemaakt over de uren die je werkt.

Vakantie

Als je werkt, heb je recht op betaalde vrije dagen. Het aantal vakantiedagen is minimaal 4 keer het aantal uur dat je per week werkt. Als je 28 uur per week werkt, heb je dus $4 \times 28 = 112$ betaalde vrije uren.

Check je loonstrook

Iedere maand krijg je een loonstrook van je werkgever. Hierop staat informatie over je salaris en de premies en belastingen die je werkgever inhoudt. Als je via een uitzendbureau werkt, dan is het uitzendbureau je werkgever.

Wat staat er allemaal op je loonstrookje? Onder andere:

- je brutoloon,
- je nettoloon,
- premies voor werknemersverzekeringen,
- de pensioenpremie,
- de loonbelasting.

Bruto- en nettoloon

Het brutoloon is het salaris dat je met je werkgever hebt afgesproken. Hierop worden verschillende premies en belastingen ingehouden. Het nettoloon is het bedrag dat je op je bankrekening krijgt.

Minimumloon

Als je in loondienst werkt, heb je recht op het minimumloon. Je werkt in loondienst als je een arbeidscontract hebt afgesloten. Als je 18 jaar wordt, gaat het minimumjeugdloon omhoog. Hoewel je voor de wet volwassen bent, verdien je pas het minimumloon van een volwassene als je 21 bent.

! Check hoeveel je minimaal zou moeten verdienen. Kijk voor meer info op rijksoverheid.nl en zoek op 'rekenhulp minimumloon berekenen'.

Verdien je minder dan het minimumloon? Spreek je werkgever hier dan op aan. Als dat niet lukt, kijk dan voor tips op rijksoverheid.nl en zoek op 'Wat kan ik doen als ik minder loon krijg dan het wettelijk minimumloon?'

Als je niet kunt werken

Via je werkgever ben je verplicht verzekerd voor werknemersverzekeringen. Daardoor krijg je bijvoorbeeld een deel van je loon doorbetaald als je tijdelijk niet kunt werken omdat je ziek bent. Soms krijg je pas betaald als je meer dan 2 dagen ziek bent, soms krijg je je volledige salaris, soms maar een deel. Check bij jouw werkgever hoe dit is geregeld.

Pensioenpremie

Elke maand wordt een deel van jouw brutoloon opzijgelegd voor je pensioen. Dat wordt jouw inkomen als je te oud bent om nog te kunnen werken. Dat moment lijkt op je 18^e heel erg ver weg, en dat klopt. Het duurt nog minstens 50 jaar voordat je met pensioen gaat. Toch is het handig dat er nu ongemerkt al wat geld voor jou apart wordt gezet. Later kun je bekijken wat er nog meer nodig is voor jouw pensioen. Op je loonstrook kun je zien hoeveel pensioenpremie op je brutoloon wordt ingehouden.

Loonbelasting

Je betaalt belasting over een deel van het brutoloon. Dat is de loonbelasting. Ook hierdoor is je nettoloon lager dan je brutoloon. Kijk ook op de [volgende pagina](#) over belastingaangifte.

Wat staat er nog meer op je loonstrook?

Op sommige loonstrookjes staat ook informatie over bijvoorbeeld de reiskostenvergoeding of een bijdrage aan de personeelsvereniging van je werk.

Ruim driekwart van de 17- en 18-jarigen verdient geld met een bijbaantje!

Doe je belastingaangifte

Wanneer?

De belastingaangifte over het vorige kalenderjaar, doe je tussen 1 maart en 1 mei van het huidige jaar. Dit is niet moeilijk, want de Belastingdienst heeft al veel gegevens voor je ingevuld. Het is wel goed dat je controleert of de ingevulde gegevens kloppen.

Hoe?

Ga naar mijn.belastingdienst.nl en log in met je DigiD. Je ziet dan je eigen aangifte. De Belastingdienst heeft deze ingevuld met de gegevens die zij al van je hebben. Bijvoorbeeld hoeveel je hebt verdiend bij verschillende werkgevers, welke uitkeringen je hebt gekregen, hoeveel spaargeld je hebt en of je een hypotheek hebt.

Wat moet je zelf doen?

- Check de gegevens die de Belastingdienst heeft ingevuld. Pak bijvoorbeeld de jaaropgaaf van jouw werkgever(s) erbij en controleer of de bedragen kloppen. Kijk ook of jouw bankgegevens kloppen.
- Beantwoord de vragen die de Belastingdienst in het aangifteprogramma stelt. Ze nemen je stap voor stap mee. Alles wat voor jou belangrijk

is, komt aan bod. Ook de aftrekposten. Vul deze dus in als je ze hebt. Dat kan veel geld schelen!

- Heb je alles nagekeken en ingevuld? Verstuur de aangifte dan digitaal. Rond de zomer hoor je van de Belastingdienst of je geld terugkrijgt of niet.

Meerdere baantjes

Als je meerdere baantjes hebt, loop je het risico dat je te weinig belasting betaalt. Met als gevolg dat je aan het eind van het jaar nog belasting moet bijbetalen. Zorg daarom dat je bij de werkgever bij wie je het meest verdient de loonheffingskorting laat toepassen. Bij de andere werkgever(s) geef je aan dat je géén loonheffing wilt.

! Kijk op belastingdienst.nl en zoek op 'Model opgaaf gegevens voor de loonheffingen studenten- en scholierenregeling'. Vul dit formulier in en geef het aan je werkgever(s).

Vaak krijg je geld terug als je een bijbaan hebt. Soms moet je belasting bijbetalen. Veel ho- en mbo-studenten doen geen aangifte.

Een eigen bedrijf

Waar let je op als je een eigen bedrijf hebt?

Als je 18 jaar bent, kun je je eigen bedrijf beginnen zonder dat je hiervoor toestemming van je ouders nodig hebt. Je moet dan:

1. je inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Kijk op kvk.nl.
2. een ondernemingsplan maken. Kijk op ondernemersplein.nl.
3. je geldzaken zelf regelen.
Tip: Houd de administratie van je bedrijf apart van je eigen administratie.
4. letten op extra belastingen die voor bedrijven kunnen gelden.
5. letten op verzekeringen die je voor je bedrijf nodig kunt hebben.

Meer info? Download gratis het Geldboek voor Ondernemers op kvk.nl/geldboekvoorondernemers.

Belasting betalen

Als je een eigen bedrijf hebt (en dat heb je al als je freelancer bent), wordt er niet automatisch loonbelasting ingehouden op je inkomen. Maar je moet wel belasting betalen. Er zijn 2 soorten belastingen:

1. Inkomstenbelasting: dat is de belasting over jouw inkomsten. Het is handig om hiervoor een voorlopige aanslag aan te vragen bij de Belastingdienst. Je betaalt dan elke maand een bedrag aan belasting. Zo voorkom je dat je in 1 keer een hoog bedrag moet betalen. Vraag de voorlopige aanslag aan via belastingdienst.nl.
2. Omzetbelasting: dat is de belasting die je moet betalen over je omzet (de spullen die je verkoopt en/of de diensten die je levert). Dit wordt de 'belasting toegevoegde waarde' (btw) genoemd. Als je een factuur stuurt, staat daarop ook altijd een bedrag voor de btw. Dit moet je betalen aan de Belastingdienst via een digitale btw-aangifte. De Belastingdienst laat weten of je per maand of per kwartaal aangifte moet doen.

Tips voor jonge ondernemers:

- # Zet het geld dat je uit btw ontvangt meteen apart.
- # Doe op tijd aangifte en zorg dat je niet te laat betaalt. Zo voorkom je dat je een boete krijgt. Bang dat je het vergeet? Download de Btw-Alert-app van de Belastingdienst.
- # Als je een eigen bedrijf hebt, moet je de inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekering ook zelf betalen. Hiervoor krijg je van de Belastingdienst een 'voorlopige aanslag Zorgverzekeringswet (Zvw)'.
Gebruik het programma 'Aangifte inkomstenbelasting ondernemers' op belastingdienst.nl als je belastingaangifte gaat doen. Wil je weten welke aftrekposten er voor ondernemers zijn? Kijk op ondernemersplein.kvk.nl/belastingen.
- # Met een arbeidsongeschiktheidsverzekering zorg je ervoor dat je geld hebt om van te leven als je een tijdje niet kunt werken. Doordat je ziek bent of je been hebt gebroken of doordat het gewoon even niet gaat bijvoorbeeld. Lees meer op vanatotzekerheid.nl (zoek op arbeidsongeschiktheidsverzekering).

Pensioen

Als je 18 bent, duurt het waarschijnlijk nog zo'n 50 jaar voordat je met pensioen zult gaan. Dat je tegen die tijd ook geld nodig hebt om van te leven, lijkt iets waar je nu niet over na hoeft te denken. Als je in loondienst voor een werkgever werkt, hoeft dat vaak ook niet. Je werkgever zet meestal geld voor jou apart (pensioenpremie). Maar als je zelf ondernemer bent, of jouw werkgever heeft geen pensioen geregeld, dan moet je daar toch zelf mee aan de slag. Wat komt daarbij kijken en hoe kun je dat aanpakken? Kijk voor de mogelijkheden op nibud.nl en mijnpensioenoverzicht.nl. Ook op kvk.nl vind je meer info over het opbouwen van je pensioen als je ondernemer bent.

>> terug naar inhoudsopgave

8. Studeren aan mbo, hbo of universiteit

Wat doe je?

- Vraag studiefinanciering aan
- Ga na of je wilt bijlenen voor je studie bij DUO en zo ja, hoeveel
- Lees wat de voorwaarden zijn om te lenen bij DUO
- Betaal lesgeld of collegegeld
- Let op dat je je studie binnen de gestelde tijd afrondt

Studiefinanciering in het mbo

Recht op studiefinanciering?

Als je een voltijds mbo-opleiding volgt via de beroepsopleidende leerweg (bol) en 18 jaar of ouder bent, heb je recht op studiefinanciering. Volg je een beroepsbegeleidende leerweg (bbl) dan krijg je een minimumsalaris en heb je geen recht op studiefinanciering.

Wat is studiefinanciering?

- Een basisbeurs
- Mogelijk een aanvullende beurs
- Mogelijk een lening
- Het studentenreisproduct (ov-chipkaart)
- Eenouder- of partnertoeslag als je voor een kind zorgt

Wanneer krijg je studiefinanciering?

- **Nog geen 18?**
Op het studentenreisproduct heb je recht als je nog geen 18 bent, maar wel al een mbo-opleiding volgt. Voor de andere onderdelen van studiefinanciering kom je dan nog niet in aanmerking. Je ouders krijgen tot je 18^e nog kinderbijslag. Vraag de studiefinanciering 2 maanden vóór je 18^e verjaardag aan. Je ontvangt het voor de 1ste

keer in het kwartaal nadat je 18 bent geworden. Ben je in april jarig, dan krijg je in juli voor de 1ste keer geld. Doe je de aanvraag later, dan ontvang je het ook later.

- **Al 18?**

Als je al 18 bent aan het begin van de opleiding, krijg je meteen vanaf de eerste dag studiefinanciering. Doe de aanvraag bij DUO zodra je je hebt ingeschreven bij een mbo. Vraag dan ook meteen het studentenreisproduct aan.

Lesgeld betalen?

Op het mbo betaal je lesgeld. Wanneer je nog geen 18 bent als je aan je opleiding begint, betaal je ook nog geen lesgeld. Ben je wel 18 of ouder, dan betaal je in 2023 € 1.357 aan lesgeld.

! Vraag altijd studiefinanciering aan. Doe je mbo op niveau 1 en 2? Dan hoef je sowieso niets terug te betalen. Doe je niveau 3 of 4? Dan krijg je de studiefinanciering cadeau als je op tijd je diploma haalt.

Wat zijn de bedragen?

Op duo.nl/particulier/studiefinanciering/ kun je zien uit welke bedragen de studiefinanciering voor 2023 bestaat.

Je hebt recht op een aanvullende beurs als je aan een aantal voorwaarden voldoet. Het inkomen van je ouders mag bijvoorbeeld niet te hoog zijn.

Krijgen of terugbetalen?

• Niveau 1 en 2

Als je op niveau 1 of 2 je opleiding doet, is de studiefinanciering altijd een gift. Je krijgt de basisbeurs, de mogelijk aanvullende beurs en het studentenreisproduct cadeau. Vraag dus sowieso studiefinanciering aan!

• Niveau 3 en 4

Als je op niveau 3 of 4 je opleiding doet, zijn de basisbeurs, de aanvullende beurs en het studentenreisproduct alleen een gift als je binnen 10 jaar je diploma haalt. Haal je geen diploma, dan moet je alles terugbetalen.

- Krijg je vanaf 1 augustus 2023 voor het eerst studiefinanciering voor het mbo? Dan heb je 35 jaar de tijd om de schuld die je misschien maakt, af te betalen.
- Heb je al studiefinanciering voor het mbo en krijg je die ook na 1 augustus 2023? Dan mag je kiezen hoelang je een eventuele schuld terugbetaalt: in 15 of in 35 jaar.

Mag je bijverdienen?

In 2023 mag je maximaal € 16.121,60 bijverdienen. Als je weet dat je meer dan dit bedrag gaat verdienen, kun je beter je studiefinanciering en je studentenreisproduct (tijdelijk) stopzetten. Anders moet je het bedrag dat je boven die 'bijverdiengrens' verdient, terugbetalen. Er kan nog 3 tot 5 jaar later worden gecontroleerd hoeveel je hebt bijverdiend. Een terugbetaling kan op dat moment heel slecht uitkomen en met stopzetten voorkom je zo'n vervelend moment.

! Volg je een opleiding op niveau 3 of 4, met een aanvullende beurs en woon je nog bij je ouders? Dan krijg je per jaar zo'n € 5.000 van DUO. Als je je diploma haalt, heb je daarmee tussen de € 15.000 en € 20.000 cadeau gekregen. Sluit je daarnaast nog een lening af, dan moet je die wel terugbetalen. Als je geen diploma haalt en na bijvoorbeeld 2 jaar stopt met je opleiding, moet je alles terugbetalen. Je schuld is dan ongeveer € 10.000. Daar komen de rente, de kosten voor je studentenreisproduct en de lening die je misschien hebt afgesloten, nog bij.

! LET OP Vanaf het studiejaar 2023/2024 zijn er allerlei regels veranderd. Check daarom sowieso duo.nl/stufi2023 om te zien wat er voor jou geldt. Je vindt er het hele jaar door de meest actuele ontwikkelingen en definitieve bedragen.

Studiefinanciering

hoger onderwijs

Recht op studiefinanciering?

Als je een voltijdsopleiding volgt op het hbo of de universiteit, heb je recht op studiefinanciering. Ook als je nog geen 18 bent.

Wat is studiefinanciering?

- Een basisbeurs
- Een aanvullende beurs
- Een lening
- Collegegeldkrediet
- Het studentenreisproduct
- Eenoudertoeslag als je voor een kind zorgt

Wanneer krijg je studiefinanciering?

Als je je hebt ingeschreven op een hbo of universiteit, kun je studiefinanciering aanvragen. Vraag de studiefinanciering en het studentenreisproduct uiterlijk 2 maanden voor het begin van je studie aan.

Collegegeld betalen?

Op het hbo en de universiteit betaal je jaarlijks collegegeld. Voor het studiejaar 2023/2024 is dat € 2.314. Maar let op: in het eerste jaar betaal je de helft. Om je collegegeld te kunnen betalen, kun je bij DUO een collegegeldkrediet aanvragen.

! LET OP Vanaf het studiejaar 2023/2024 zijn er allerlei regels veranderd. Check daarom sowieso duo.nl/stufi2023 om te zien wat er voor jou geldt. Je vindt er het hele jaar door de meest actuele ontwikkelingen en definitieve bedragen.

Krijgen of terugbetalen?

De basisbeurs, de aanvullende beurs en het studentenreisproduct zijn een prestatiebeurs. Als je binnen 10 jaar je studie afrondt, hoef je ze niet terug te betalen. Het collegegeldkrediet en de aanvullende lening die je misschien moet afsluiten, betaal je wel terug. Inclusief rente. Daar heb je na afloop van je studie 35 jaar de tijd voor.

Geld van DUO

Geld lenen = geld terugbetalen

Vaak betaal je meer terug dan je hebt geleend omdat er rente bovenop het geleende bedrag komt. Als je geen andere mogelijkheden hebt om je studie te betalen, zijn een aanvullende lening en/of een collegegeldkrediet bij DUO een oplossing.

Recht op een aanvullende beurs?

Vraag de aanvullende beurs altijd aan. DUO berekent dan of je er recht op hebt. Je hoeft daarvoor niet te weten wat het inkomen van je ouders is. DUO checkt dat zelf bij de Belastingdienst en geeft dan aan of je recht hebt op de aanvullende beurs. Heb je dat niet, dan kun je het maximale bedrag van de aanvullende beurs lenen.

Aanloofphase en aflofase

Als je klaar bent met je studie of eerder bent gestopt, begin je met het aflossen van je lening. Er zijn 2 fases waarin dat gebeurt:

- De aanloofphase = de periode van 2 jaar waarin je nog niet verplicht moet aflossen, maar waarin je wel al mag beginnen met terugbetalen. Deze fase is er niet voor niets. Als je na je studie niet meteen voldoende inkomen hebt, hoef je niet af te lossen. Kan je wel aflossen dan is het slim om in de aanloofphase al te beginnen. De rente van deze 2 jaar loopt namelijk gewoon door en komt bovenop de schuld die je al had. Ook wen je meteen aan de maandelijkse vaste uitgave aan aflossing als je in de aanloofphase al begint.
- De aflofase = de periode waarin je verplicht bent om je studieschuld af te lossen. De aflofase duurt 15 of 35 jaar voor mbo-studenten. Hbo- en wo-studenten hebben sowieso 35 jaar om terug te betalen. De hoogte van het bedrag dat je maandelijks aflost, is onder meer afhankelijk van de hoogte van jouw schuld en de hoogte van jouw inkomen.

Hoe hoog is de rente?

De rente wisselt tijdens je studie elk kalenderjaar. Na je studietijd staat het rentepercentage steeds voor 5 jaar vast. Op duo.nl staat de actuele rente.

Moet je lenen om te kunnen studeren?

Kies dan voor een lening van DUO. De rente bij DUO is lager dan bij de bank. Maar let op:

- Je gaat een financiële verplichting aan en je moet de lening met rente terugbetalen.
- Je hebt na je studie minder geld te besteden omdat je je studieschuld moet terugbetalen.

Een studieschuld heeft invloed op het maximale bedrag van een hypotheek. Hoe hoger je studieschuld is, hoe minder je (maximaal) kunt lenen als je een huis wilt kopen.

! Wil je weten wat de invloed is van je studieschuld op een hypotheek? Vul dan de tool van Vereniging Eigen Huis in op eigenhuis.nl/huis-kopen/studieschuld-en-hypotheek#.

! Ben je 18 en zit je nog op de middelbare school? Dan heb je recht op een tegemoetkoming voor scholieren. De tegemoetkoming krijg je op je eigen rekening gestort en hoef je niet terug te betalen.

Op duo.nl kun je de hoogte van het bedrag berekenen en de tegemoetkoming aanvragen.

Stop tijdig je studentenreisproduct

Stop je studentenreisproduct uiterlijk op de 10^e dag van de maand waarin je geen recht meer hebt. Dat kan bij een ophaalautomaat. Je krijgt alleen een ov-boete als je met je studentenreisproduct reist, terwijl je er geen recht meer op hebt. Kijk op duo.nl voor de actuele bedragen.

! Heb je een beperking en is werken naast je studie lastig? Dan kun je in aanmerking komen voor een toeslag van de gemeente. Check bij jouw gemeente of zij deze individuele studietoelage verstrekken en wat de voorwaarden zijn.

9. Wonen

Een verandering in je woonsituatie heeft invloed op je financiën.

Waar let je op als je:

- bij je ouders woont?
- op jezelf gaat wonen?
- gaat samenwonen?

Bij je ouders wonen

Werk je en ontvangen je ouders huurtoeslag? Dan kan jouw inkomen invloed hebben op de hoogte van die toeslag. Er wordt namelijk gekeken naar het inkomen van alle bewoners op 1 adres. Tot je 23ste mag je in 2023 € 5.432 per jaar (bij)verdiene zonder dat dat invloed heeft op de huurtoeslag. Kijk voor meer informatie op toeslagen.nl.

Is jullie gezamenlijke inkomen te hoog voor huurtoeslag, dan raken je ouders de toeslag kwijt. Bespreek samen hoe jullie dit verlies aan inkomsten kunnen opvangen. Misschien kun je kostgeld betalen en zo een bijdrage leveren aan de boodschappen, de huur, energie, enz.

! Vanaf je 16^e kan je je inschrijven voor een studentenwoning bij bijvoorbeeld de SSH of DUWO. Als je 18 bent, kun je je ook inschrijven bij de platforms waar je kunt reageren op huizen van woningcorporaties. Misschien wil je nu nog niet op jezelf wonen, maar de wachtlijsten zijn lang. Als je je nu alvast inschrijft, sta je straks hoger op de wachtlijst.

Op jezelf wonen

Wat moet je doen als je woonruimte hebt gevonden?

- Teken het huurcontract,
- Regel je borg en eventuele overname van spullen,
- Regel aansluitingen voor energie, water, telefoon, tv en internet,
- Sluit een inboedelverzekering af,
- Schrijf je op tijd in bij de gemeente,
- Kijk of je huurtoeslag kunt krijgen,
- Breng de lokale lasten in kaart.

Huurcontract

In een huurcontract staan de afspraken met je huisbaas. Hoeveel huur betaal je? Moet je servicekosten betalen?

Waar mag je gebruik van maken? Wat is de opzegtermijn en wanneer gaat de huur omhoog? Ook als je op kamers gaat, is een huurcontract belangrijk. Je hebt het bijvoorbeeld nodig om je in te schrijven bij je nieuwe gemeente.

! Bij de Woonbond kun je voor een paar euro een voorbeeld van een huurcontract kopen. Kijk op woonbond.nl en zoek op voorbeeldcontract. Ook kun je er berekenen of je niet te veel huur betaalt.

Borg en overname

De verhuurder kan een borg vragen. Meestal is dat 1 maand huur. Dit geld krijg je terug als je verhuist, tenzij je dingen kapot hebt gemaakt. Soms kun je spullen overnemen van de vorige bewoner, zoals vloerbedekking, gordijnen of huishoudelijke apparatuur. Bedenk of je sommige spullen misschien ergens anders goedkoper kunt krijgen.

 De verhuurder of de vorige bewoner kunnen ook om sleutelgeld vragen. Dit is overnamegeld waar je niets voor terugkrijgt. Sleutelgeld is verboden, maar het komt nog vaak voor.

Aansluitingen regelen

Vaak worden energie en water niet echt afgesloten bij een verhuizing. Ze blijven gewoon beschikbaar. Maar je moet wel een leverancier uitkiezen. Maak je keuze en geef de meterstanden door aan jouw water- en energieleverancier. Voor telefoon, televisie en internet moet je meestal ook zelf een aansluiting of abonnement regelen.

 Als energie niet bij de huur is inbegrepen, zoek je zelf een energieleverancier. Check verschillende vergelijkingssites voor energiemaatschappijen en tarieven.

Inboedelverzekering

Een inboedelverzekering beschermt de spullen die in je kamer of woning staan. Als je spullen kapot gaan of je verliest ze door brand, diefstal, inbraak of water en storm, dan vergoedt de verzekeringsmaatschappij deze spullen. De premie is een paar euro per maand. Kijk op vergelijkingssites om verschillende inboedelverzekeringen te vergelijken. Bedenk goed wat je wel en niet verzekerd wil hebben.

 Check of het goedkoper is om je aansprakelijkheidsverzekering en inboedelverzekering bij dezelfde verzekeraar af te sluiten.

Soms zit de inboedelverzekering al in de huurprijs van een studentenwoning. Controleer of dit voldoende is voor jou en wat de voorwaarden zijn.

Inschrijven bij de gemeente

Verhuis je naar een andere gemeente, dan moet je je daar binnen 5 dagen inschrijven. Je nieuwe gemeente schrijft je dan uit bij je oude gemeente. Als je je later inschrijft, heb je kans op een boete. Verhuis je binnen dezelfde gemeente? Dan hoef je alleen je nieuwe adres door te geven. Geef je nieuwe adres ook door aan bedrijven waarmee je een contract hebt, instanties waarmee je te maken hebt, enz.

Huurtoeslag aanvragen

Woon je op kamers? Dan kun je huurtoeslag aanvragen als je een zelfstandige woonruimte hebt. Dat is een eigen kamer met een eigen keuken en eigen toilet. Hiervoor moet je bij de gemeente ingeschreven staan op het woonadres waarvoor je huurtoeslag aanvraagt. De hoogte van de huurtoeslag is afhankelijk van de huurprijs, je leeftijd, inkomen en vermogen.

Acties:

- Lees de voorwaarden voor huurtoeslag op toeslagen.nl.
- Maak op toeslagen.nl een proefberekening om te zien of je in aanmerking komt.
- Heb je recht op huurtoeslag? Vraag deze dan aan via mijn.toeslagen.nl.

Lokale lasten

Als je op jezelf gaat wonen, krijg je ook te maken met lokale lasten. Per gemeente verschilt de hoogte van deze lasten. Je krijgt een aanslag met een jaarbedrag dat je in 10 maandelijkse termijnen kunt betalen. Dit zijn de lokale lasten:

- Reinigingsheffing: het bedrag dat je aan de gemeente betaalt om het afval te laten ophalen.
- Rioolheffing: het bedrag dat je aan de gemeente betaalt voor de kosten van de riolering.
- Hondenbelasting: als je een hond hebt, betaal je meestal hondenbelasting. Je moet zelf bij de gemeente melden dat je een hond hebt. Soms wordt er aan huis gecontroleerd.
- Onroerendezaakbelasting (OZB): als je een woonhuis hebt, betaal je OZB over de waarde van je huis (de WOZ-waarde). De gemeente bepaalt de waarde van je huis.
- Waterzuiveringsheffing: het bedrag dat je aan het waterschap betaalt voor het zuiveren van rioolwater.
- Ingezetenenheffing: het bedrag dat je aan het waterschap betaalt om de dijken te onderhouden.

! Heb je een laag inkomen? Dan kun je kwijtschelding krijgen voor lokale lasten. Ga voor meer informatie naar gbt.nl.

Samenwonen

Woon je samen met je vriend of vriendin? Dan zijn jullie beiden verantwoordelijk en aansprakelijk voor het op tijd betalen van huur, energie, verzekeringen en gemeentelijke belastingen. Daarom is het belangrijk dat jullie de volgende dingen samen goed regelen:

- Op wiens naam staat het huurcontract? Diegene is verantwoordelijk voor het betalen van de huur.
- Wat spreek je af over het samen delen van de kosten (wonen, eten, verzekeringen)?
- Kun je de kamer of woning overnemen van je vriend of vriendin mochten jullie uit elkaar gaan?

! Maak goede afspraken samen. Bekijk de tips over het samen delen van kosten op: nibud.nl/geldzakensamen.

10. Grip op je geld?

Weet jij waar je geld blijft? Betaal je je rekeningen op tijd? Kun jij al je belangrijke papieren terugvinden? Kortom: heb je grip op je geld?

Waar let je op :

- Check elke week je saldo en uitgaven
- Plan elke maand je inkomsten en uitgaven
- Zet elke maand geld op een spaarrekening
- Bewaar je belangrijke documenten
- Regel je betalingen en houd je administratie op orde

Maakt geld gelukkig?

Of geld gelukkig maakt, is de vraag. Maar financieel geluk komt wel een stuk dichterbij als je grip hebt op je geld. Als je overzicht hebt over je inkomsten en je uitgaven, als je belangrijke documenten goed bewaart en als je geld achter de hand hebt voor onverwachte grote uitgaven. Grip op je geld zorgt er in ieder geval voor dat je niet óngelukkig wordt van de financiële stress. Wat kun je doen om grip te krijgen en te houden?

Check elke week je saldo en uitgaven

Bekijk minstens 1 keer in de week je saldo in je bankapp. Dan weet je meteen wat je nog hebt en kom je niet voor verrassingen te staan. Kijk ook naar de bedragen die zijn afgeschreven. Heb je je rekeningen inderdaad allemaal betaald? En klopt het of is er te veel of te weinig geld afgeschreven?

Plan elke maand je inkomsten

Als je vooruitkijkt, kun je beter inschatten of je ergens geld overhoudt of juist te kort gaat komen. Maak daarom per maand een overzicht van je inkomsten en uitgaven zodat je weet waar je geld is gebleven. Na een poosje kun je maanden met elkaar vergelijken en zien wanneer je meer of minder uitgeeft en waarom. Kijk op nibud.nl/studeren en download de studentenbegroting. Schrap posten die je niet hebt of voeg andere toe.

! Grip krijgen en houden: kom in actie!

- Wil je weten welke uitgaven bij jou passen en wat anderen doen? Ga dan naar nibud.nl/persoonlijk-budgetadvies.
- Maak elke maand een begroting.
- Houd je uitgaven bij in een (online) kasboek of bijvoorbeeld een Excel.
- Zet elke maand wat geld opzij.
- Zet meer geld opzij in de maanden waarin je inkomsten hoger zijn.
- Pas je uitgaven aan in de maanden waarin je inkomsten lager zijn.

Rijke en arme maanden

Als je studeert en werkt, heb je soms de ene maand meer inkomsten dan de andere. Extraatjes als vakantiegeld en een eindejaarsuitkering krijg je vaak maar 1 keer per jaar. Zet in de maanden met meer inkomsten geld opzij voor de maanden waarin je krapper zit.

Dure en goedkope maanden

Ook je uitgaven zijn de ene maand hoger dan de andere. Houd je aan het eind van de maand geld over? Zet het op je spaarrekening. Dat geld heb je misschien later nodig voor een grote uitgave, bijvoorbeeld je vakantie.

Spaar elke maand

Je spaart niet alleen voor later of om rijk te worden. Je spaart ook om geld achter de hand te hebben voor onverwachte kosten. Die kunnen zo hoog zijn dat je ze niet van je maandelijkse inkomsten kunt betalen. Reparatie of vervanging van je telefoon of laptop bijvoorbeeld. Of het verplichte eigen risico van je zorgverzekering. Of een boete. Met geld achter de hand voorkom je financiële problemen.

Spaar jij al automatisch?

Sparen gaat makkelijker als je maandelijks automatisch een bedrag naar je spaarrekening overschrijft. Zo hoef je er niet meer over na te denken; het gebeurt gewoon vanzelf. Komt het een keer niet uit om te sparen, dan kun je het bedrag altijd terugstorten. Op [pagina 15](#) staat hoe je automatisch kunt sparen.

! Top 3 financiële doelen 18+

1. Geld voor onvoorziene uitgaven
2. Geld om leuke dingen te doen
3. Geld om een (ander) huis te kopen

Beleggen

Als je weinig rente krijgt op je spaarrekening, kan het verleidelijk zijn om te gaan beleggen. Doe dat in ieder geval niet met het geld dat je spaart om onverwachte kosten te kunnen betalen. Beleg alleen met geld dat je verder echt niet nodig hebt.

En bedenk dat:

- het een langetermijnproject is,
- het niet bij je past als je nerveus wordt van dalende koersen,
- het handig is om je geld te spreiden,
- je vraagt naar ervaringen van vrienden/familie,
- je via [het Geldplan Sparen, aflossen of beleggen](#) kunt checken wat jouw mogelijkheden zijn.

! 42 procent van de jongeren tussen 18 en 30 jaar belegt. Ze willen hier vermogen mee opbouwen. 1 op de 10 belegt zonder spaargeld. Dat is een groot risico, want als je telefoon bijvoorbeeld kapot valt, heb je geen geld achter de hand voor een andere.

Crypto's zijn populair onder jonge beleggers: ruim een kwart belegt in crypto. Jongeren met weinig of geen spaargeld lijken vaker alleen crypto's te hebben. Terwijl juist crypto's bijzonder risicovol zijn.

Reageer op tijd

Op sommige mails en berichten moet je binnen een bepaalde tijd reageren. Kijk goed hoeveel tijd je hebt.

Rekeningen moet je vaak binnen 14 dagen betalen. Bij mails van DUO, de Belastingdienst (voor je zorgtoeslag) en andere organisaties heb je soms een aantal weken de tijd om een bericht terug te sturen.

! De overheid (de Belastingdienst, de SVB, je gemeente, het UWV) stuurt je vaak berichten via mijn.overheid.nl. Activeer daar je Berichtenbox als je dat nog niet hebt gedaan.

Bewaar belangrijke documenten

Waar bewaar jij je diploma's, je PUK-code, je contracten? Iedereen heeft belangrijke documenten die je moet bewaren. Handig om ze te ordenen, dan vind je ze gemakkelijk terug. Maar wat moet je nu echt bewaren? En hoe dan? Check nibud.nl voor tips en info over het (online) bewaren van belangrijke documenten. Kijk 1 keer per jaar welke documenten je nog moet bewaren en welke weg kunnen. Contracten moet je bijvoorbeeld langer bewaren dan verlopen garantiebewijzen of bonnetjes van spullen die je al niet meer hebt. Maak gebruik van de gratis Bewaarwijzer op nibudbewaarwijzer.nl (ook handig voor je ouders!).

Wat moet je bewaren?

Hieronder vind je voorbeelden van documenten die je moet bewaren. Sommige krijg je in je mail, andere staan in een online-omgeving en een document als je paspoort berg je op in een kast. Belangrijk is dat je weet waar je alles terug kunt vinden.

- Studie: diploma's, berichten van DUO
- Werk: salarisstroken, jaaropgave, arbeidscontract
- Vervoer: OV, fiets, scooter, auto
- Toeslagen: brieven van de Belastingdienst
- Aankoopbewijzen: bonnen, facturen, garantiebewijzen
- Wonen: huurcontract, lokale lasten
- Contracten: abonnementen, PUK-code
- Identiteitsbewijs: paspoort, rijbewijs

Je financiële administratie

Zorg voor overzicht en betaal je rekeningen op tijd. Zo voorkom je boetes. Dat doe je zo:

- Bewaar belangrijke documenten op een plek waar je ze snel terug kunt vinden.
- Bekijk elke dag of er belangrijke mail is binnengekomen.
- Bekijk mijn-omgevingen zodra je de melding krijgt dat er een bericht voor je is.
- Werk je administratie elke week bij zodat je rekeningen niet kunt vergeten.
- Als je samenwoont, houd elkaar dan elke maand op de hoogte van jullie geldzaken. Is er iets veranderd? Zijn er bijzondere rekeningen binnengekomen?

Regel je betalingen

De app (of de site) van je bank geeft je allerlei mogelijkheden om je betalingen makkelijk te regelen. Je kunt vaste lasten als de huur, de zorgverzekering en de telefoon, elke maand automatisch betalen. Zo voorkom je dat je achterstanden krijgt. Controleer wel of dat goed gaat en je rekeningen ook echt worden betaald. Voor andere rekeningen kun je een betaalopdracht maken. Moet je een betaling voor een bepaalde datum hebben gedaan? Maak dan meteen een betaalopdracht aan waarmee je de betaling inplant. Dan vergeet je niet om het bedrag over te maken.

! Zorg dat er genoeg geld op je rekening staat. Anders gaan de betalingen niet door.

Heb je een tikkie verstuurd? Check of je het geld al hebt gekregen. Moet je nog een tikkie betalen? Vergeet dat dan niet!

⚡ Rekening niet betaald? Dan krijg je te maken met administratieve kosten en incassokosten. Voor een rekening van € 150 kan dit oplopen tot € 40 of meer. Hoe langer je niet betaalt, hoe hoger de kosten worden.

Online kopen? Doe het veilig!

Een paar tips om veilig te kopen:

- Koop bij een bekende online winkel.
- Vraag vrienden en familie naar hun ervaringen.
- Vergelijk prijzen en lees meningen

van anderen.

- Check of de winkel het Thuiswinkel Waarborg-keurmerk heeft.
- Kijk of contactgegevens van de winkel op de site staan.
- Blijf alert: zijn de prijzen te mooi om waar te zijn? Ziet de website er amateuristisch uit? Zit er een spelfout in de naam van de site of staat de site vol spelfouten? Dan is het verstandig om verder te kijken.

Achteraf betalen

Vaak kun je online aankopen ook achteraf betalen, bijvoorbeeld met Klarna of Riverty. Je hebt dan soms wel 30 dagen de tijd. Als je vergeet te betalen, ben je zeker niet de enige. Je krijgt vaak geen betalingsherinnering, maar wel een boete als je vergeet te betalen. Wil je dat voorkomen? Betaal meteen als je blij bent met je aankoop. Heb je even niet genoeg geld? Zet dan een herinnering in je telefoon op de eerstvolgende datum waarop er weer genoeg geld op je rekening staat en betaal dan meteen.

! Waarom wil je iets graag hebben? Wat gebeurt er als je het niet koopt? Verleidingen kunnen groot zijn en zijn soms lastig te weerstaan. Maar je wilt ook voorkomen dat je geen geld meer hebt als je écht iets nodig hebt, als je telefoon kapot is gevallen bijvoorbeeld. Check daarom bij jezelf of je die aankoop echt nu moet doen of dat je er ook een nachtje over kunt slapen. Blijf de baas over je geld, jij bepaalt wanneer en waaraan je het uitgeeft! Dat kan tenslotte maar 1 keer ...

11. Abonnementen, contracten en verzekeringen afsluiten

Abonnementen en contracten afsluiten

Als je 18 jaar bent, mag je zelf een abonnement op jouw naam afsluiten, zoals een telefoon-, sport- of Netflix-abonnement. Je sluit dan een contract af en bent verplicht om de abonnementskosten te betalen.

Losse abonnementen, vaste lasten

Streamingdiensten, swapfietsen, maaltijdboxen, bloemen, wasmachines; overal kun je een abonnement op nemen. Fijn toch? Maar ondertussen zijn al die losse abonnementen gewoon vaste lasten. Dat wil zeggen dat je er een bepaalde tijd aan vastzit en er niet zomaar vanaf kan. Ook al zijn het allemaal kleine bedragen, samen loopt het al snel flink op. En weet je eigenlijk wel hoeveel je er hebt? Als je een overzicht maakt, zie je dat meteen en kun je daar ook in meenemen wat je kwijt bent aan je abonnementen.

Zo'n overzicht maak je makkelijk met de abonnementenlijst van het Nibud. Kijk op nibud.nl/abonnementenlijst.

Top 5 abonnementen:

1. mobiele telefoon
2. streamingdiensten
3. combinatiepakket: internet, tv en telefoon
4. muziek
5. openbaar vervoer

! Jongeren hebben gemiddeld 16 abonnementen. Ruim een kwart vergeet weleens een abonnement op te zeggen. Hoeveel heb jij er? Meer of minder?

Check goed wat je afsluit:

- Hoelang duurt het abonnement?
- Loopt het abonnement daarna automatisch door of stopt het vanzelf?
- Hoe en wanneer kan ik het abonnement zelf stopzetten?
- Kan ik er tussentijds vanaf of zit ik er tot het eind aan vast, ook al gebruik ik het niet meer?
- Hoeveel moet ik maandelijks betalen?
- Kan ik de datum van betaling aanpassen aan het moment waarop mijn inkomsten binnenkomen?
- Vaak moet je een handtekening zetten als je een abonnement afsluit, maar soms is een telefonische toezegging ook geldig. Check je rechten via consuwijzer.nl.

Telefoonabonnement

Sluit je een telefoonabonnement af met een telefoon die duurder is dan € 250? Dan wordt dit gezien als een lening en daarom gemeld bij het Bureau Krediet Registratie (BKR). Kijk op bkr.nl om te zien wat dit betekent.

Leasen

Je kunt ook allerlei producten leasen: een elektrische fiets, auto en wasmachine. Dit kun je vergelijken met huren. Je betaalt een bedrag per maand voor het product, maar het is niet jouw eigendom. Aan het einde van het contract moet je het weer inleveren. Leasecontracten duren meestal langer dan abonnementen. Vaak wordt ook streng gecontroleerd of je de maandelijkse kosten wel kunt betalen. Een auto waarmee je rondrijdt via private lease, staat geregistreerd bij BKR en kan invloed hebben op de hoogte van een hypotheek.

! Wil je een product leasen?

Let dan hier op:

- Hoelang loopt het contract?
- Kun je het contract eerder stoppen? Vaak kan dat niet en dan zit je lange tijd aan de maandelijkse kosten vast.
- Moet je een boete betalen als je het contract eerder stopt? Die boete is vaak hoog.
- Welke service hoort erbij? Wie betaalt bijvoorbeeld de reparatie als het product kapot gaat?
- Hoeveel betaal je in totaal tijdens de looptijd van het contract? Dat is vaak veel meer dan wat je in de winkel voor het product zou betalen.

Abonnementen stopzetten

Als je een abonnement wilt stopzetten, moet dat vaak 1 of 2 maanden voordat het abonnement eindigt. Zet daarom 2 maanden vóór die einddatum een herinnering in je telefoon. Dan kun je op dat moment besluiten of je het abonnement wilt laten doorlopen of meteen in actie komt om het op te zeggen.

Bewaar contracten

Bewaar je contracten altijd goed in een map of op je computer (zie Bewaar belangrijke documenten op [pagina 52](#)).

! Wil je je abonnementen met je creditcard gaan betalen? Zorg er dan voor dat je de bedragen automatisch op tijd van je betaalrekening naar je creditcard overmaakt. Creditcardmaatschappijen hanteren een hoge rente waardoor je abonnement een stuk duurder kan worden als je met je creditcard betaalt.

Goed verzekerd op reis

Vanaf je 18^e ben je niet meer automatisch meeverzekerd bij de reisverzekering en annuleringsverzekering van je ouders. Die moet je dus zelf afsluiten als je op vakantie gaat.

Reisverzekering

Een reisverzekering is niet verplicht, maar wel handig. Als je op reis onverwacht naar het ziekenhuis moet of iemand steelt jouw spullen, dan kun je die kosten (deels) declareren bij je reisverzekering.

Waar moet je op letten?

- Check of je niet dubbel verzekerd bent. Een zorgverzekering dekt vaak ook medische kosten in het buitenland. Lees hiervoor de polisvoorwaarden van je zorgverzekering door.
- Als je binnen Europa reist, is een werelddekking niet nodig.
- Neem je geen dure spullen mee op reis, dan is een lage dekking vaak voldoende.
- Check hoelang je in het buitenland mag zijn voor de reisverzekering. Soms is dit niet langer dan 6 maanden.

! Ga je meerdere keren per jaar op vakantie? Dan kan een doorlopende reisverzekering goedkoper zijn. Dat is een verzekering die het hele jaar geldt.

Annuleringsverzekering

Een annuleringsverzekering vergoedt de kosten van je vakantie als je hebt geboekt, maar toch niet kunt gaan. Bijvoorbeeld omdat je ziek bent en niet kunt reizen. Ook als iemand uit jouw directe familie ernstig ziek wordt of overlijdt in de tijd dat jij op vakantie wilde gaan, vergoedt de annuleringsverzekering de kosten als je je vakantie moet afzeggen.

>> terug naar inhoudsopgave

12. Geld te weinig

Heb jij weleens:

- je zorgverzekering niet op tijd betaald?
- een verkeersboete te lang laten liggen?
- je telefoonrekening te laat betaald?
- rood gestaan bij de bank?
- geld geleend van je ouders of van vrienden?
- iets op afbetaling gekocht?

Heb je 1 of meer vragen met 'ja' beantwoord, dan heb je weleens een schuld gehad. In dit hoofdstuk lees je alles over rood staan, lenen en schulden.

Rood staan bij de bank

Rood staan is de mogelijkheid om geld uit te geven dat je niet hebt. Dat kost ook weer geld, want je betaalt rente over het bedrag dat je rood staat op je rekening. Banken mogen hiervoor de maximale rente vragen en die is behoorlijk hoog. Je betaalt tussen de 8 en 14 procent over het bedrag dat je rood staat.

! Je kunt je bank laten weten dat je niet rood wilt staan. Dan zetten zij die mogelijkheid stop. Zo voorkom je dat je meer geld uitgeeft dan je hebt.

Lenen bij een bank

Bij een bank kun je een persoonlijke lening of een doorlopend krediet afsluiten. Verdiep je goed in de verschillen tussen beide leenvormen. Als je een lening wilt afsluiten, kijkt de bank of jouw inkomen hoog genoeg is. Ook kijken ze bij Bureau Krediet Registratie (BKR) of je al een lening hebt of hebt gehad en hoe je deze terugbetaalt. Krijg je de lening, dan wordt deze geregistreerd bij BKR. Het doel van BKR is om te voorkomen dat mensen meer lenen dan ze kunnen terugbetalen. Kijk voor meer info op bkr.nl.

Lenen van ouders of vrienden

Je kunt ook privé geld lenen. Maak duidelijke afspraken over wanneer je het geld terugbetaalt. En bespreek of je extra geld moet betalen, zoals rente. Zo voorkom je ruzie of scheve gezichten. Leg alle afspraken vast in een document.

Rekeningen te laat betaald

Heb je je zorgverzekering nog niet betaald? Of ben je te laat met je telefoonrekening? Als je een keer te laat betaalt, is dat geen ramp. Gebeurt het vaak, dan heb je blijkbaar te weinig geld om je verplichtingen na te komen. Kom dan in actie. Bel sowieso het bedrijf waar je een betalingsachterstand hebt en spreek af hoe je het geld alsnog betaalt, bijvoorbeeld in meerdere termijnen. En vraag hulp. daar meer over op de [volgende pagina](#).

Oude rekeningen betalen

Voor je 18^e betalen je ouders meestal de kosten voor bijvoorbeeld een laptop voor school en de tandarts. Ben je inmiddels 18 en is de rekening nog niet betaald, dan blijven je ouders daar verantwoordelijk voor. Toch kan het gebeuren dat betalingsherinneringen of brieven van incassobureaus na je 18^e bij jou terecht komen. Neem contact op met het bedrijf en bespreek het met je ouders. Heb jij of hebben zij financiële problemen? Neem dan contact op met schuldhulpverlening van je gemeente of bel gratis en anoniem 0800 - 8115, het telefoonnummer bij geldzorgen.

Kopen op afbetaling

Veel online aankopen kun je achteraf met Klarna of Riverty betalen ([zie pagina 53](#)). Zij rekenen geen rente, maar je krijgt een boete als je te laat betaalt. Bij fysieke winkels kun je soms ook op afbetaling kopen. Eigenlijk sluit je daar dan een dure lening af. Vaak

duurt de aflossing zo'n 60 maanden (5 jaar!). Soms krijg je een boete als je eerder wilt aflossen. Lenen bij de bank kan goedkoper zijn, want de rente is hoog.

 Het lijkt misschien aantrekkelijk om voor een laptop € 15 per maand te betalen in plaats van in 1 keer € 650. Maar je betaalt uiteindelijk veel meer, omdat je ook rente moet betalen. Dat kost je al snel € 300 bovenop de originele prijs.

Geld lenen voor een scooter of een andere aankoop? Bedenk eerst of je genoeg inkomsten hebt om de lening en de rente terug te betalen. Als je geld leent, moet je vrijwel altijd maandelijks een vast bedrag aflossen. Vergelijk rentepercentages en voorwaarden en zeg niet meteen ja. En bedenk: sparen kan ook.

Een creditcard

Een creditcard is handig in het buitenland en voor het kopen van apps. Met de creditcardmaatschappij spreek je af tot welk bedrag je kunt uitgeven. Je kunt alle betalingen die je in een maand doet, in 1 keer aan het einde van de maand van je rekening laten afschrijven. In dat laatste geval is betalen met een creditcard een vorm van lenen, waarover je rente betaalt.

 Heeft je partner een lening en heb jij hier ook voor getekend? Dan ben jij medeverantwoordelijk voor deze schuld. Het maakt niet uit of je wel of geen samenlevingscontract hebt.

Herken je dit?

- Kort nadat mijn salaris is gestort, heb ik geen geld meer om de rest van de maand door te komen.
- Ik sta bijna altijd rood.
- Ik kan rekeningen niet op tijd betalen.
- Ik sla aflossingen van leningen over.
- Ik krijg regelmatig betalingsherinneringen en aanmaningen.
- Ik krijg brieven van incassobureaus, deurwaarders, advocaten, kantongerecht of de rechtbank.

Vraag hulp!

Op zelfgeschuldenregelen.nl vind je tips en adviezen die handig zijn als je nog maar kort achterstanden hebt. Kom je er zelf niet uit, praat dan met iemand die je vertrouwt. Of bel gratis 0800 - 81 15, het nummer voor geldzorgen. Ga voor hulp van de gemeente Dronten naar dronten.nl. En heel belangrijk: schaam je niet, het lukt vrijwel niemand om geldproblemen zelfstandig op te lossen. Als je lang wacht met hulp zoeken, wordt het steeds lastiger om achterstanden en schulden weg te werken. Ze lopen dan alleen maar verder op.

13. Bijdrage ouders

Ook als je 18 bent, kunnen je ouders nog financieel voor je zorgen of je helpen.

- Lees wat de onderhoudsplicht inhoudt
- Kijk hoe het zit met jouw recht op alimentatie
- Ga na of je ouders een spaarrekening voor je hebben
- Let bij de belastingaangifte op een schenking van je ouders

Onderhoudsplicht ouders

Je ouders zijn verplicht om voor je te zorgen tot je 21 bent. Zij zijn er tot die tijd verantwoordelijk voor dat je onderdak, kleding, voeding, scholing en medische hulp krijgt. Als je 21 bent, stopt deze verplichting.

In de wet staat niet welk bedrag ouders moeten geven. Als je 18 wordt, krijgen je ouders geen kinderbijslag en kindgebonden budget meer. Daardoor hebben ze maandelijks minder te besteden. Samen met je ouders kun je kijken welke mogelijkheden voor financiële steun er nog zijn.

Recht op alimentatie

Als jouw ene ouder de andere ouder kinderalimentatie betaalt, stopt dat niet als je 18 wordt. Wel kun je vanaf je 18^e het bedrag rechtstreeks op jouw rekening krijgen. Alimentatie stopt op je 21ste omdat de zorgplicht dan ophoudt. Soms stopt de alimentatie eerder. Dat is het geval als je financieel voor jezelf kunt zorgen. Je ouders kunnen de alimentatie alleen stopzetten als jij het daarmee eens bent.

Spaargeld van je ouders voor jou

Misschien hebben je ouders een spaarrekening voor jou. Dan zijn er 2 mogelijkheden:

- Staat de rekening op jouw naam, dan is het geld vanaf je 18^e van jou. Het spaargeld hoort tot het vermogen van je ouders. Vanaf je 18^e hoort het bij jouw vermogen.
- Staat de rekening op naam van je ouders, dan kunnen zij jou het geld geven. Is het een hoog bedrag, dan kan het zijn dat jij en je ouders er belasting over moeten betalen.

Schenkingsmogelijkheden

Jaarlijkse schenking

Je ouders mogen je jaarlijks € 6.035 (2023) belastingvrij schenken. Deze vrijstelling geldt voor beide ouders samen. Dus als ze gescheiden zijn, worden hun schenkingen bij elkaar opgeteld. Je ouders moeten bij de belastingaangifte melden dat ze gebruikmaken van de vrijstelling.

Enmalige schenking

Ben je tussen de 18 en 40 jaar? Dan mogen je ouders je eenmalig een veel hoger bedrag belastingvrij schenken: € 28.947 (2023). Deze verhoogde vrijstelling komt in plaats van de jaarlijkse vrijstelling. Je mag daar bovenop dus niet ook nog eens € 6.035 krijgen van je ouders.

Enmalige schenking voor huis

Onder bepaalde voorwaarden mogen je ouders je vanaf je 18^e ook eenmalig € 28.947 (2023) schenken als je een huis wilt kopen.

 Een spaartegoed op jouw naam of een schenking van je ouders kan gevolgen hebben voor je belastingaangifte. Heb je meer dan € 57.000 (2023), dan moet je daar belasting over betalen.

Hulp bij de aankoop van een huis

Wil je een huis kopen? Dan kunnen je ouders je op verschillende manieren financieel ondersteunen:

- Je ouders kunnen jou geld schenken (zie Schenkingsmogelijkheden).
- Je kunt geld van je ouders lenen. Je ouders zijn dan 'de hypotheekverstrekker'.
- Je wordt samen met je ouders eigenaar van het huis.
- Je ouders kopen het huis en jij huurt van je ouders.
- Je ouders staan borg voor je. De bank kan dan bij je ouders aankloppen als jij je hypotheek niet betaalt.

Meer info? Kijk op eigenhuis.nl.

Colofon

Aan deze uitgave hebben meegewerkt:

Annette Groen

Anne-Mart Kuipers

Nanne Houtsma

Karin Radstaak

Sandra Schoenmakers

Ilse Verweij

© Nibud 2023, Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting, Utrecht

Dit boekje hebben we zeer zorgvuldig samengesteld. Toch kunnen er eventuele (druk)fouten of onvolledigheden in voorkomen. Het Nibud kan hiervoor niet aansprakelijk worden gesteld.

Niets uit deze uitgave mag je reproduceren zonder schriftelijke toestemming van het Nibud. Het gaat hierbij om druk, film, fotokopie of op andere manieren.

Design en grafische productie:

Vormgeverij Verf en de Buuf, verfendebuuf.nl

